

ระบบบัญชีมาตรฐานอุตสาหกรรมสัปดาห์

วัตถุประสงค์ของการบัญชี

การบัญชีเป็นการบันทึกข้อมูล ประมวลผล และรายงานผลงานของกิจการที่ได้
ดำเนินการมาแล้วในรอบระยะเวลาหนึ่ง ๆ ให้แก่ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น และรัฐบาล การราย
งานให้แก่ผู้บริหารนั้น ก็เพื่อให้ทราบผลของการดำเนินงาน นอกจากนั้นยังเป็นแนวทาง
ในการวางแผนงานเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ในกรณีที่มีการแข่งขันกัน ตัวเลขที่ได้จากการ
รายงานนี้จะมีความสำคัญมากต่อผู้บริหาร ในการตัดสินใจตลอดจนใช้เป็นเครื่องมือใน
การติดตามการปฏิบัติงาน ในแง่ของผู้ถือหุ้นก็เพื่อทราบผลการดำเนินงาน และติดตาม
ผลประโยชน์ที่ตนได้ลงทุนไป ส่วนการรายงานต่อรัฐบาลก็เพื่อให้เป็นข้อมูลในการเสีย
ภาษี

ระบบบัญชี

ระบบบัญชีจัดตั้งขึ้นเพื่อบันทึก และรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของ
การบัญชี ระบบบัญชีที่ดีต้องเป็นระบบที่เก็บข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มพูนการควบคุม
คุณค่าการบัญชี และการตรวจสอบภายใน ประการสุดท้ายนั้นต้องตัดค่าใช้จ่ายในการ
เก็บข้อมูล

องค์ประกอบของระบบบัญชีที่ดีมีดังนี้

- 1) แผนผังแสดงการแบ่งแยกงาน และหน้าที่ที่ (Organization Chart)
กิจการต้องมีการจัดหน่วยงาน แบ่งแยกหน้าที่ และความรับผิดชอบโดยชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้
ทำการจัดเก็บตัวเลขทำได้สะดวก และเชื่อถือได้

2) ระเบียบวิธีทปฏิบัติงาน (Operation Procedure) มีการกำหนดวิธีการปฏิบัติงานให้ละเอียดโดยเริ่มจากจุดใด และผ่านไปจุดใดบ้าง ระบุหน้าที่และขอบเขตความรับผิดชอบซึ่งจะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปไ้รวดเร็ว

3) การควบคุมภายใน (Internal Control) ที่ได้มีการแบ่งแยกหน้าที่ของหน่วยงาน และผู้ถือปฏิบัติงานให้เหมาะสมเพื่อป้องกันข้อผิดพลาดของตัวเลข และสามารถที่จะตรวจสอบได้ ทั้งนี้ นอกจากจะช่วยให้การจับเก็บตัวเลขไ้รวดเร็วแล้วยังช่วยให้เห็นจุดบกพร่องอีกด้วย การควบคุมภายในที่คั้งขึ้นต้องแบ่งแยกหน้าที่ การบริหาร การเก็บรักษา และการประมวลผลงานออกจากกัน

4) การจัดหมวดหมู่บัญชี (Classification of Accounts) จะต้องวางรูปบังคับ งบกำไรขาดทุนใหญ่ถูกต้องตามหลักบัญชี และจัดหมวดหมู่บัญชีขึ้นตามลักษณะของกิจการ เช่น รายได้หลักต่าง ๆ รายจ่ายต่าง ๆ สินทรัพย์ประจำ สินทรัพย์เกิน สะพัด ทุนและที่มาของทุน ความต้องการของผู้บริหารงาน เพื่อช่วยให้การเก็บตัวเลขเป็นไปโดยรวดเร็วไม่ซ้ำกัน พร้อมกันนั้นก็ต้องสอดคล้องกับความต้องการของรัฐบาลในแง่ของการเสียภาษีอากรอีกด้วย

5) การแยกประเภทบัญชี (Ledgers) ต้องมีการแยกประเภทบัญชีตามลักษณะและความสำคัญของรายการที่เกิดขึ้น ซึ่งบางกรณีอาจต้องมีบัญชีย่อยแสดงรายละเอียด และแยกประเภทบัญชีให้สอดคล้องกับลักษณะงาน ความต้องการของฝ่ายจัดการ และความต้องการภายนอกด้วย

ในการบันทึกควรมีคู่มือบัญชีเขียนไว้ชัดเจน เพื่อความถูกต้องและความสม่ำเสมอในการลงบัญชี ส่วนการรวบรวมตัวเลขควรมีแบบฟอร์มมาตรฐาน

6) สมุดลงรายการเบื้องต้น (Journal) โดยดูตามลักษณะและความต้องการของกิจการ และคำนึงถึงค่านโยบายทางการควบคุมด้วย สมุดรายวันนั้นอย่างน้อยต้องมีครบตามที่กฎหมายระบุไว้ และควรมีตัวอย่างการลงรายการในสมุดรายวันเบื้องต้นไว้ประกอบเพื่อความรวดเร็ว ความถูกต้องและสม่ำเสมอในการลงรายการ

7) การกำหนดแบบฟอร์มของเอกสารทางธุรกิจ (Business Papers) ในที่นี้หมายถึง เอกสารที่กิจการทำขึ้น ซึ่งใช้ประกอบ เป็นหลักฐานในการรวบรวมข้อมูล ในการออกแบบฟอร์มของค่านึงถึงวัตถุประสงค์ของแบบฟอร์ม และใช้ชื่อเรียกแบบฟอร์ม ให้ชัดเจนเพื่อแสดงถึงวัตถุประสงค์นั้น ต้องคำนึงถึงข้อมูลที่ต้องการทราบและแหล่งที่มา เพื่อจะไต่บันทึกโคตรบถวน และให้สอดคล้องกัน ประการสุดท้ายของกำหนดแบบฟอร์ม และขนาดให้เหมาะสมกับเครื่องใช้สำนักงานที่ใช้ประกอบ เช่น เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องทำบัญชี แบบฟอร์มบางอย่างก็ต้องให้ตรงตามที่กฎหมายกำหนดไว้

สำหรับระบบบัญชีอุตสาหกรรม สหกรณ์ก็ของค่านึงถึงองค์ประกอบที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เช่นเดียวกัน

องค์ประกอบของระบบบัญชีอุตสาหกรรม สหกรณ์ใน เรื่องแผนผังแสดงการแบ่ง แยกงานและหน้าที่ ระเบียบวิธีการปฏิบัติงาน การควบคุมภายใน สมุครายวันเบื้องต้น การกำหนดแบบฟอร์มของเอกสารทางธุรกิจ และการแยกประเภทบัญชี ส่วนใหญ่จะของ ขึ้นอยู่กับการบริหารงานของแต่ละกิจการ และกำลังความสามารถของบุคคลที่ปฏิบัติงาน ในแต่ละกิจการ ซึ่งจะต้องมีข้อแตกต่างกันไปมาก ดังนั้น จะยกตัวอย่างเฉพาะองค์ ประกอบของระบบบัญชีมาตรฐานอุตสาหกรรม สหกรณ์ในด้านการจัดหมู่บัญชีดังต่อไปนี้

การจัดหมวดหมู่บัญชีของระบบบัญชีมาตรฐานอุตสาหกรรม สหกรณ์

อุตสาหกรรม สหกรณ์ในปัจจุบันเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นกิจการระดับนานาชาติ ดังนั้น ในการจัดหมวดหมู่บัญชีจะต้องวางรูปงบดุล งบกำไรขาดทุน ซึ่งนอกจากจะต้องให้ถูกต้องตามหลักการบัญชีแล้ว ยังต้องคำนึงถึงกิจการในเครือที่มีการติดต่อกันด้วย ดังนั้น การจัดเรียงรายการในงบดุล และงบกำไรขาดทุนของระบบบัญชีมาตรฐานอุตสาหกรรม สหกรณ์ จึงจัดเรียงรายการ โดยยึดตามหลักการบัญชีที่ยอมรับกันโดยทั่วไป รูปงบดุล และงบกำไรขาดทุนของระบบบัญชีมาตรฐานอุตสาหกรรม สหกรณ์จะเป็นดังนี้

หมายเหตุ

รูปปกชุด และงบกำไรขาดทุนของระบบบัญชีมาตรฐานอุตสาหกรรมสัตว์ปีกนี้
เป็นแบบระบบบัญชีมาตรฐานอุตสาหกรรมสัตว์ปีกที่ไม่ใช้ต้นทุนมาตรฐานในการบันทึกบัญชี
แต่ใช้ต้นทุนมาตรฐานในการกำหนดมูลค่าสินค้าคงคลัง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บริษัท ฟาร์มกรุงเทพ จำกัด

งบวิเคราะห์สินทรัพย์

ประจำวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สินทรัพย์หมุนเวียน

1. เงินสด ทั่วเงินรับ และเงินฝากธนาคาร
2. ลูกหนี้ระหว่างบริษัทฯ
3. ลูกหนี้การค้าและทั่วเงินรับ
4. หัก หนี้สงสัยจะสูญ
5. ลูกหนี้ เงินในบัญชีฝากออมทรัพย์และลูกจ้าง
6. ลูกหนี้อื่น ๆ
7. ยอดรวมลูกหนี้ต่าง ๆ
8. ยอดรวมลูกหนี้ระหว่างบริษัทและลูกหนี้ต่าง ๆ (บรรทัด 2+7)
9. สินค้าคงเหลือ - ไก่
10. " - ไข่ไก่
11. " - ไข่เบ๊ค
12. " - สุกร
13. " - เป็ด
14. อาหารไก่
15. อาหารสุกร
16. อาหารเป็ด
17. วัสดุสิ้นเปลือง
18. ยอดรวมสินค้าคงเหลือ (บรรทัด 9+10+11+12)
19. ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า
20. ยอดรวมสินทรัพย์หมุนเวียน (บรรทัด 1+8+18+19)

สินทรัพย์ประจำ

ต้นทุนที่เข้ามา

สำรวจค่า
เสื่อมราคาราคา
ตามบัญชี

21. ที่ดิน
22. ส่วนปรับปรุงที่ดิน
23. อาคาร
24. ส่วนปรับปรุงอาคาร
25. โรงเรือนเล้าไก่และอุปกรณ์
26. อาคารโรงพัก คุ้พักและอุปกรณ์
27. โรงเรือนเล้าสุกรและอุปกรณ์
28. รถยนต์และพาหนะขนส่ง
29. เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์สำนักงาน
30. งานระหว่างก่อสร้าง
31. โรงเรือนเล้าเป็ดและอุปกรณ์
32. ยอดรวมสินทรัพย์ประจำ

สินทรัพย์ประจำ

ราคาตามบัญชี

33. ค่าใช้จ่ายก่อตั้งบริษัท
34. สินทรัพย์อื่น ๆ - ค่านิยม
35. สินทรัพย์อื่น ๆ - สุทธิ
36. ยอดรวมสินทรัพย์ (บรรทัด 20+32+35)
37. เงินทุนหมุนเวียน (สินทรัพย์หมุนเวียน หัก หนี้สินหมุนเวียน)
38. อัตราร้อยระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียน ต่อ หนี้สินหมุนเวียน
39. เงินสด + ลูกหนี้ ต่อหนี้สินหมุนเวียน
40. ส่วนของผู้ถือหุ้น ต่อ สินทรัพย์ทั้งหมด

งบวิเคราะห์หนี้สิน

ประจำวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หนี้สินหมุนเวียน

จำนวนเงิน

1. เงินเบิก เกินบัญชีธนาคาร
2. เจ้าหนี้ระหว่างบริษัท
3. เจ้าหนี้การค้า
4. รายได้รับล่วงหน้า
5. เจ้าหนี้อื่น ๆ
6. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
7. คิวเงินจ่าย
8. ยอดรวมหนี้สินหมุนเวียน

หนี้สินระยะยาว

9. เจ้าหนี้ระหว่างบริษัท - เงินกู้
10. เจ้าหนี้เงินกู้ - ธนาคาร
11. ยอดรวมเจ้าหนี้ระยะยาว

ส่วนของผู้ถือหุ้น

12. ทุน - ทุนสามัญ
13. กำไร (ขาดทุน) สะสมคงวค
14. กำไร (ขาดทุน) สุทธิ
15. ยอดรวม
16. ยอดรวมส่วนของผู้ถือหุ้น
17. ยอดรวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

บริษัท ฟาร์มกรุงเทพ จำกัด
 งบกำไรขาดทุน
 สำหรับระยะเวลา 1 เดือน สิ้นสุดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ขาย

หัก สินค้ารับคืนและส่วนลดจ่าย _____

ขายสุทธิ

หัก ทุนสินค้าที่ขาย _____

กำไร(ขาดทุน) เบื้องต้น

หัก ค่าใช้จ่ายขายทางตรง _____

ค่าจ่ายบริหารทางตรง _____

กำไร(ขาดทุน) หลังหักค่าใช้จ่ายทางตรง

หัก ค่าใช้จ่ายขายทางอ้อม _____

ค่าจ่ายบริหารทางอ้อม _____

กำไร(ขาดทุน) หลังหักค่าใช้จ่ายทางอ้อม

รายได้อื่น ๆ _____

กำไร(ขาดทุน) จากการดำเนินงาน

รายได้อื่น ๆ จากฟาร์มที่ไม่ได้ดำเนินงาน

หัก ค่าใช้จ่ายฟาร์มที่ไม่ได้ดำเนินงาน

คอกเบี่ยขาย

ค่าใช้จ่ายของทั้งบริษัทที่กำหนด

ค่านิยมตัดจำหน่าย _____

กำไร(ขาดทุน) ก่อนหักภาษีเงินได้ _____

บริษัท ฟาร์มกรุงเทพ จำกัด
งบกำไรขาดทุนเบื้องต้นจากการขายลูกไก่
สำหรับงวด 1 เดือน สิ้นสุดวันที่.....เดือน.....พ.ศ....

ขาย	ราคาต่อหน่วย	จำนวนหน่วย	จำนวนเงิน	%
1. ลูกไก่เนื้อ				
2. ลูกไก่ไข่ฮาร์โกลด์				
3. ลูกไก่ไข่ฮาร์โกเมีย				
4. หก สิ้นคาร์บิ้นและส่วนลด				
5. ขายสุทธิ				
ต้นทุนฟาร์มระยะเติบโตและระยะวางไข่		ต้นทุนต่อตัว	จำนวนเงิน	%
6. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับแรงงานรวมทั้งสวัสดิการอื่น ๆ				
7. อาหารไก่ไข่ไป				
8. ยาและวัคซีนไข่ไป				
9. วัสดุสิ้นเปลืองไข่ไป				
10. ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา				
11. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับรถ (ไม่รวมค่าเสื่อมราคา)				
12. ต้นทุนอื่น ๆ				
13. ค่าไฟฟ้ากำลัง				
14. ค่าเสื่อมราคา				
15. ฐาเช่า, สัตตมูลฐาเช่า				
16. ต้นทุนฟาร์มขั้นต้น				
17. ฐอ ไก่พอแมพันฐ				
18. รายไถจากการขายไก่แกและไก่คักทิ้ง				
19. รายไถจากการขายไข่				
20. รายไถอื่น ๆ				
21. (เพิ่มขึ้น) หรือลดลงของสินค้าคงคลัง (ไก่)				
22. ต้นทุนสำหรับไข่เช่าฟัก				
23. (เพิ่มขึ้น) หรือลดลงของไข่คงเหลือ				

ต้นทุนฟาร์มระยะเก็บโตและระยะวางไข่	ต้นทุนต่อตัว	จำนวนเงิน	% (ต่อ)
24. วัสดุลูกไก่เพื่อขาย			
25. วัสดุอื่น ๆ			
26. ต้นทุนฟาร์มสำหรับการผลิตลูกไก่			

ต้นทุนฟัก			
27. ค่าฟัก			
28. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับแรงงานรวมทั้งสวัสดิการอื่น ๆ			
29. วัสดุสิ้นเปลือง (ไม่รวมกล่องลูกไก่)			
30. ค่าไฟฟ้ากำลัง			
31. ค่าเสื่อมราคา			
32. ต้นทุนอื่น ๆ			
33. ต้นทุนทางตรงของการฟัก			
34. ค่ากล่องลูกไก่			
35. รายได้อื่น ๆ			
36. ต้นทุนฟัก			

ต้นทุนคาชนสง			
37. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบรรดชนค			
38. คาชนสงอื่น ๆ			
39. ต้นทุนคาชนสง			
40. ต้นทุนสินค้าที่ขาย (บรรทัด 26 + 36 + 39)			
41. กำไร (ขาดทุน) เบื้องต้น (บรรทัด 5 <u>หัก</u> 40)			

หลักบัญชีของระบบบัญชีมาตรฐานอุตสาหกรรมสัปดาห์

ระบบบัญชีมาตรฐานอุตสาหกรรมสัปดาห์ เป็นระบบบัญชีที่แตกต่างกับระบบบัญชีอุตสาหกรรมอื่น เพราะวัตถุประสงค์ งานระหว่างทำ และผลผลิตเป็นสิ่งที่มีชีวิต ซึ่งสามารถเพิ่มมูลค่าได้ด้วยตนเอง นอกจากนั้นยังเป็นการยุ่งยากมากในการคำนวณหาส่วนผลสมหรือมูลค่ามาตรฐานของงานระหว่างทำในแต่ละช่วงเวลา อย่างไรก็ตามระบบบัญชีมาตรฐานอุตสาหกรรมสัปดาห์ก็เป็นไปตามหลักบัญชีที่ยอมรับกันโดยทั่วไป มีสิ่งที่แตกต่างจากระบบบัญชีอื่นก็คือ การคำนวณรายได้ และรายจ่ายซึ่งยึดหลักการคำนวณรายได้ และรายจ่ายตามเกณฑ์พึงรับพึงจ่าย (Accrued Basis) และมีหลักเกณฑ์พิเศษเพิ่มเติมคือ

1) รายจ่ายที่จ่ายในการเลี้ยงสัตว์ปีกช่วงระยะเจริญเติบโต จะไม่ถือเป็นค่าใช้จ่ายประจำในช่วงเวลานั้น แต่ถือว่ารายจ่ายจำนวนนี้เป็นสินทรัพย์ และกักจำหน่ายเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อสัตว์ปีกเข้าสู่ช่วงระยะวางไข่หมดระยะวางไข่ โดยมาจากสมมุติฐานว่า รายจ่ายของสัตว์ปีกระยะเจริญเติบโตไม่ใช่รายจ่ายที่เกิดจากรดประโยชน์ทันที หรือภายในระยะเวลานั้น แต่จะก่อให้เกิดจรรดประโยชน์ในช่วงระยะวางไข่จนหมดระยะวางไข่ ดังนั้น จึงถือว่ารายจ่ายจำนวนนี้เป็นสินทรัพย์ประเภทหนึ่ง หรือ อาจจะกล่าวได้ว่าถือว่าเป็นรายจ่ายที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเจริญเติบโตเป็นรายจ่ายที่ก่อให้เกิดงานระหว่างทำคือ ตัวสัตว์ปีกนั่นเอง การแบ่งช่วงเวลาการเลี้ยงสัตว์ปีกเป็นช่วงเวลาเช่นนี้ก็เพื่อความสะดวกและความสม่ำเสมอในการคำนวณหาผลการดำเนินงานของกิจการ เพราะถ้าไม่มีการกำหนดแบ่งช่วงเวลาเช่นนี้แล้ว เป็นการยุ่งยากที่จะหาผลการดำเนินงานของกิจการ เพราะจะต้องรอนจนกว่าการเลี้ยงสัตว์ปีกหมดอายุทั้งฝูงแล้วค่อยสรุปผลการดำเนินงานแต่ละฝูง ส่วนผลการดำเนินงานของแต่ละช่วงเวลาจะไม่สามารถหาออกมาได้เลย ซึ่งจะทำให้ผลการดำเนินงานของกิจการไม่สม่ำเสมอ ในช่วงเวลาใดที่ไม่มี การเลี้ยงสัตว์ปีกเสร็จสิ้น หรือการเลี้ยงสัตว์ปีกนอยก็จะไม่แสดงผลกำไรขาดทุนทั้ง ๆ ที่มีการเลี้ยงสัตว์ปีกตลอดเวลา ถ้าหากจะถือว่าค่าใช้จ่ายระยะเจริญเติบโตเป็นค่าใช้จ่ายประจำงวดนั้นก็จะเป็นผิดหลักความเป็นจริง

2) รายจ่ายที่จ่ายในการเลี้ยงสัตว์ปีกช่วงระยะวางไข่ จะถือเป็นค่าใช้จ่ายของงวดนั้นทันที ซึ่งมาจากสมมุติฐานว่าเป็นรายจ่ายที่เกิดจากรดประโยชน์ทันที เพราะทำให้เกิดรายได้ในช่วงเวลานั้น

3) ไขระบบต้นทุนมาตรฐาน ซึ่งจะช่วยในการควบคุม และลดต้นทุนการผลิต โดยถือว่าต้นทุนมาตรฐานคือ ต้นทุนที่แท้จริง ผลแตกต่างระหว่างต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงกับต้นทุนมาตรฐานเป็นแต่เพียงสะท้อนให้เห็นผลแตกต่างจากสาเหตุต่าง ๆ เกี่ยวกับการผลิต

4) กำหนดกรอบระยะเวลาบัญชีในระบบบัญชีมาตรฐานอุตสาหกรรมสัตว์ปีกจะใช้เป็นสัปดาห์ การกำหนดมาตรฐานจะกำหนดเป็นสัปดาห์ การรายงานผลการดำเนินงานจึงต้องรายงานเป็นรอบสัปดาห์ เช่นรายงานผลการดำเนินงานรอบ 4 สัปดาห์ เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย